

felsoroltak beleegyezésük megadására elátt máig az egyházi völeményöt is kikörtök az ágyben, nehogy kősző kőzárnságos gyilkosságig bolyegezök az akciát. Mivel ilyen feljegyzéseket nem találtak, a "szakörtök" úgy se hogy ezek szándékosan lettek kihagyva az archívumból. Májusok viszont azt mondják, hogy Nimitz, mint a társág felelős parancsnoka, ennél sokkalta nagyobb szabású hadműveletekről is saját hatáskörében döntöthetett, nemhogy ekkor volumenű akciáiról. Ám éppen ezért szűksége sem volt semminemű felsőbb szintű jóváhagyásra.

Milyen tápus vadászgépeket kőldjenek?

A terv kidolgozása elátt számos kőrdőst kellett Mitscherknek megvitatni. Melyik tápus alkalmas rá, hogy Bougainville elrepőljén, ott lőgharcot vőjon, majd visszatőren Guadalcanalra? Hány gép kell hozzá? Milyen tápusal őrkezik Yamamoto? A japánok számát-szába jőhető kőmotorosai kőzáról a flotta őjabb Mitsubishi G4M "Betty"-jővel, vagy a hadsereg rőgebbi - hasonlő győrtmőnyő - Ki-21 "Sally"-jővel? Mi a helyzet a kőzeli Kahili-ben őllomősoző, legalőbb 75 japőn vadőszgőppel? Vajon ez az alakulat kőld-e dőszkő-sőretet a Yamamoto-főle kőtelők fogadásőra? Ős akkor mekkorő? Az első kőrdőscsoportra lőtők meg leghamarabb a vőlaszt. A Guadalcanalon őllomősoző tápusok kőzáról a flotta F4F Wildcat-jei, vagy a tengerőszgőlogső F4U Corsair-jei, máig pőttartőlyokkal felszerelve sem rendelkeztek a kellő hatősgőrral. Ezőrt csakis a hadsereg lőgierejőnek P-38 Lightningjei hajthattők vőgre a kőldet. De az USAAF 339. repőlőszőzadőjnak gőpei is csak őgy, hogy kőrt 624 literes pőttankjuk legalőbb egyikőnek helyő 1172 litereset főggesztenek.

A kupaktanőcs

John Mitchell, a 339-esek szőzadparancsnoka őppen tőbori őgyőjn szundikőjt, mikor parancsnoka, Vicellio alezredes, a 357-es vadőszezred első embere bedugta fejőrt sőtrőba. Mitch, azt akarőjk, hogy azonnal jelentkezőnk a Henderson reptőri parancsnoksőgon. Van valami kőlőnleges feladat a szőmodra. A rovarokkal, hősggél ős hasmenőssel kőszkődő őrnagy kelletlenő tőpőszkodott fel. Amikor belőptek a parancsnoki fedezőkbe, lőttők, hogy dugig van tengerősz ős tengerőszgőlogsőgi tisztekkel, akik mind egyszerre beszőltek. A őrmőjtő hőtrahő kőltek, de nem ő igazőjn előmulni a zsbvőszőron. Condon őrnagy, a hadműveleti tervezőstől ugyanis, egy Halsey tengernagyő szőrmaző rődiőzenetet dugott Mitchell orra alá. A papőron az őllt, hogy 18-őjn Yamamoto 500 km-es repőlő őtra indul Rabaul-bő Bouganville-be, ős megadta máig ballale-i leszőllőőnak pontos idejőrt is. A benti heves vita tehőjt arról, hogy kapők el Yamamoto-t. Hamar rőjőttem, hogy csakis azőrt vagyok itt, mert az ő gőpeik hatősgőra ehhez az akciához kevő. Kőlőnben a kőzeli őbe se engedtek volna! Egy szőrt se szőtam, csak hallgattam, ahogy azon civakodnak, őn mikőnt hajtsam vőgre majd a feladatot. Kőttőle elkőpzelő csapat őssze. Az egyik szerint máig a leszőllőő elátt kell lelőni a Yamamoto-t szőllő-tő bombavető. A másik tőbor viszont őgy vőlte, hogy kőszőbb őtkő tengeren kőne lecsapni, ős bombőkkel, fedőzeti fegyverekkel tengernagyostő elsőlyeszteni a hajő. Rőgvest felőmlt bennem, hogy lővőn a hadsereg pilőtőja, nemhogy egy tengeralattőjő-előrtő nem tudok megkőlőnbőztetni egy másik hadihajő, de máig egy tengeralattőjő se nagyon, egy rendes hajő. Mikor vőgre szőrt kaptam, hangot adtam a másidő elkőpzelőst illető, tőbbi kőtelyemnek is. Ha netőjn el is sőllyesztőnk Yamamoto "bőrkőjő", azt tőlőheti mentőcsőnakba szőllva vagy partraőszva. Rőjadősul a keresgőlő ős a tőmadősz től s venne igőnybe egy olyan tőrsőgben, ahol alig 40 km-re, kőzeli 100 ellensőges vadőszgőp őll kőszőltsőgben. Riadőztatőjuk esetőn pedig, alacsonyan akciősző kőtelőkőnk a lehető legrosszabb helyzetből kőnszerőlne harcol szőllni velőnk. A vita, jő őig tudja meddig folytatődott volna, ha Mitscher tengernagy bele nem un a szőcsőplőőbe, ős nem hallgattatja beosztottjait. "Mivel Mitchell őrnagyő a feladat, őgy gondolom, hagyjuk, hogy őgy csinőlja, ahogyan ő akarja!"- mondta ki a tőrgyalőst berekesztő szentenciőjt.

A haditerv

Miutőjn az őrnagy megtudta, hogy a minimőlisan szőksőges pőttartőlymennyisőig máig az őjjelel megőrkezik Port Moresby-bő, azokon kővőlő mőj csak 1 db-ot kőrt gőpőbe a flottőjnő rendszereső-tett - a hadseregőnő szősző megbőzhatőbb - irőnytőkbő. Aztőjn a felderő-tőktő ősszeszedte az adatokat a cőlterőlet lőgvődelmőrő, ős megtudakolta a vőrhatő időjőrt. A kellő informőciők birtokőban tőrt vissza sőtrőba, ahol az első vőltozatot figyele vőve, nagy kedvvel őjtot munkőhoz. A Condon őrnagyő kapott őtvonaltervet felhasznőlva dolgozta ki a bevetősz tervő Yamamoto startőjnak ős őrkezőőnek idejőbő őgy szőmő-totta, hogy a japőjn gőp 290 km/h sebessőggel fog r Mivel a P-38 leggazdasőgosabb utazősebessőge kis magassőgon 320 km/h volt, a 8 km/h-s ellensőllel szőmolva a startot 7.20-ra, a kőtelők - győlekező utőni - indulőst 7.35-re tőzte ki. Az elfogősz tervezett időpontőjt 9.35-re tette. Az őtvonalat 5 szakaszra osztotta, mely vőgig - szőzada őszlelőőnek megelőzőőre - a kőzbeeső szigetektől 80 km-re vezetett. Ez persze azt jelentette, hogy őgy kell megtenniőnk 15-30 m-es magassőgban repőlve a kőzeli 650 km-t, hogy tőjőkoződősi pontot sehol sem őjtva, egősz őton hozzővetőleges szőmő-tőisokra lesznek utalva. Ilyen kőrőimőnyek kőzárőtt, ekkora tővolsőgbő az elfogősz esőlye 1000 volt az 1-hez. 18 bevethető gőpőhez nehőz pilőtkő kivőlasztani, mert szőzadőbő mindegyik jelentkezett. Az elfogőst őgy tervezte, hogy Bougainville ős a japőjn formőciő megpillantősakor a kőtelőkőbő egy nőgy gőpes raj kivőlik, mely elintőzi a leszőllőshoz kőszőlő őb ős megvő-hat kő-sőrőjővel. A tőbbi 14 Lightning pedig rőgtőn 6000 m-re emelkedik, ős szembeszőllva a Kahilibő vőrhatő vadőszokkal, biztoső-tja a lőgteret. Odafelő termőszetesen szigorő rődiőszősi tilalom volt őrvőnyben, őg Mitchell csak jelekkel utaső-thatta gőpeit szőtsőrdőszra, illetve ősszezőrkőszőra.

A 17-őn este tartott eligaző-tőson a kivőlasztottakat beosztottam a kőtelők nőgy rajőba. Kijelőtem a bombőzőra

vagy a hajtás³, arrá³ fogalmam sem volt. Ekkor már alig 300 m-nyivel lehet³nk a terep felett. A menek³l³ pil³ta má³g jobban rányomva igyekezett meg³lni el³lem. De elk³sett vele. A fordul³ ugyan kiss³ balra vitt, de már alig 30 m-re j³rtam t³le. T³r³se f³rt³ve el³bb a jobb motort tal³ltam telibe. Burkolat³, j³l³that³an lemezdarabok v³lta helyesb³-tettem az ir³nyon, ³s mikor pont a fark³n³l voltam, ism³ot t³zet nyitottam. A l³ved³kek cafatokra t³pt³ oldalkorm³ny³t ³s ³lyuggatt³ik f³gg³leges vez³rs³-k³jt. Enyh³n jobbra helyesb³-tve, ism³ot a s³r³l³t motort s meg. Vastag, fekete f³st ³rszt³s³val jelezte, hogy j³ helyre mentek a goly³k. Azt³n finoman balra l³pve v³gigl³ter ezt a sz³rnyat, azt³n a t³r³set, v³g³l a bal motort is. A hajsza k³zben lepillantva l³ttam, hogy a dzsungel f³ji j³, ha 30 m-re suhantak el alattunk. A k³motoros hirtelen balra perd³lt. Mivel fordul³s k³zben kiss³ le is lassult, csaknem belerohantam az el³tem felmered³ jobb sz³rny³ba. A motorb³l ³ml³ f³st teljesen elvak³-tott. K³s³gbeesetten h³ bele. Gyerty³ban emelkedve sajnos nem l³thattam, mikor lezuhant, csak kicsit k³s³bb egy f³stoszlopot a f³jk felett. A tenger fel³ fordultam. R³gt³n ³srevettem, hogy a hull³mok k³zel³ben Holmes ³s Hine a má³sik bomb³z³t soroz El³bbi l³ved³kei telibe is kapt³ik jobb motorj³t, melyb³l feh³r f³st kezdett d³lni. Azt³n mindk³ Lightning - ki tudja d³l fel³ fordulva, megszak³-totta a harcot. Nem hagyhattam futni a má³g rep³l³k³pes k³motorost. R³nyomva gyors³-tottam. Ahogy má³g³tte felh³ztam, má³ris t³zet nyitottam. A "Betty"-t egy iszonyatos robban³s ³-zerek t³pte. A f³st ³s t³rmel³Á³kfelh³n ³tsz³guldva ³reztem, hogy t³bb darabja is eltal³lta g³pem. Egy nagyobb a jobb oldalon leszak³-totta a kompresszorh³t³t. Egy má³sik meg cs³ny³n behorpasztotta a t³r³set, a pil³taf³lke alatti r³szen. Ism³ felh³ztam ³s k³r³ln³zve meg³rtettem, hogy Holmes ³s Hine mi³rt nem ³ld³zte tov³bb a megrong³lt bomb³ Addigra már mindketten a Kahili-b³l felsz³llt vad³szokkal csat³ztak. ³gy l³ttam, Holmes egyet le is szedett k³z³l³k. K³zben viszont Hine, er³sen f³st³g³ jobb motorral, hazafel³ igyekezett. Nem tudom mi lett vele, mert hirtelen egy Zero rontott rá³m fel³l³l. J³ n³h³ny lyuk ³r³n siker³lt csak ler³znom. S³t, a forgol³d³s k³zben az egyik, el³bb Holmes-³kkal csat³z³ Zero, valahogy el³m ker³lt. Hamarosan már csobbant is. Sz³tn³ztem, de nem tal³ltam ³jal ellenfelet. Sajnos k³ot t³rsamat sem. Legink³bb Hine-³rt agg³dva, olajfoltokat kerestem a v³-zen. H³mat is felfedeztem. Egy a "Betty"-re, a má³sik kett³ az im³ont lepuffantott Zero-kra eml³keztetett. Tov³bb má³gsem kutathattam, mert a benzin³ra arra figyelmeztetett, hogy ³zemanyagom ³ppen csak el³g haz³ig.

Mit l³ttak az eg³szb³l a t³bbiek?

Azt kell mondani, hogy a fels³ l³gt³rbiztos³-t³ sz³zadt³rsak semmit. Viszont t³bben is hallott³ik Lanphier seg³lyk³ ez³rt Mitchell az 1. raj ³l³n a szorongatott sz³zados fel³ indult. A zuhan³sban egy-kett³re el³rt cs³cssebess³gg pillanatok alatt az egyik Zero má³g³tt termett. T³zet nyitott, de ³gy l³ttam, hogy nem ³rt el tal³latot. Elsz³guldva hal³lra r³m³-tett ellenfele mellett felh³zott, hogy ³jb³l c³lkeresztbe kapja. De mire megfordult, a jap³n k³dd³ v³lt. Egyik k³-s³ra³je szint³n r³l³tt egy menek³l³ Zero-ra, de neki sem volt szerencs³je. Ezzel a l³gi harc v³get is ³rt. A 16 Lightning - kisebb, laza k³tel³kekben vagy egyes³vel - Guadalcanal fel³ h³zott. A form³ci³ v³g³l³ Mitchell ³rna b³szk³n jelentette parancsnok³g³nak: a feladat v³grehajtva! Holmes kilyukasztott tankja miatt a Russell-szigetek egyik³n hajtott v³gre k³nyyszerlesz³ll³st. Ray Hine f³hadnagy azonban ³r³kre elt³nt. B³zisukra, a "Fighter 2" rept³ Lanphier az els³k k³z³tt sz³llt le. Már besor³skor telek³rt³lte az ³tert. Elkaptam Yamamoto-t! Elkaptam Yamamoto-t! - kurjongatta lelkesen. A sorban ut³na lesz³ll³k megr³k³ny³d³s³re a sz³zados egy dzsippel ³r³l³k sz³guldozott fel-al³ a g³pek k³z³tt, mik³zben azt ³v³lt³zte, hogy ³ l³tte le a legjobb jap³n tengernagyot. Barber 104 lyukkal a g³p³n a sereghajt³k k³z³tt ³rt f³ldet. Kikecmeregve a pil³taf³l³k³b³l megd³bbenve hallotta, hogy rajb³l els³k³nt visszat³rt Lanphier k³zben már sz³pen kisaj³tt³-totta mag³nak az admir³lis lel³v³s³nek dics³ ³nz³ sz³zados ³r³m³ot csak n³velte, hogy - ez ut³bbi kett³vel egy³tt - már 7 gy³zelme volt. Barber jelent³s³ vad³szg³ ³s k³ot bomb³z³ le³v³s³ra³l sz³molt be. A má³sodikat, már mint kor³bban megrong³ltat jelezte. A mindenkin³l k³s³bb visszat³rt Holmes viszont csak egy "Betty" megsemmis³-t³s³ot jelentette.

A szigor³an titkos bevet³sr³l Mitscher a k³vetkez³ t³ymondatot k³ldte. P³pa a meny³tnek. A P-38-asok Mitchell ³rnagy vezet³s³vel meg³l³ogatt³ik Bougainville t³rs³g³ot. Helyi id³ szerinti 9.30 ut³n lel³ttek k³ot bomb³z³t, me Zero k³-s³rt. Megsemmis³-tettek má³g egy tov³bbi - v³lhet³en berep³l³st v³gz³ - bombavet³t ³s h³rom Zero-gy³zelmeik sz³ma ³-gy ³sszesen 6. A bevet³sb³l egy P-38-as nem t³rt vissza. ³gy t³nik, ³prilis 18. a mi szerencsenapunk!

A b³trak jutalma

Mivel - els³ sorban Mitchell hib³jj³b³l - a bevet³st nem k³vette hivatalos ³rt³kel³s, v³gs³ soron Lanphier arathato minden bab³rt. Az ³rnagyot viszont csak az ³rdekelte, hogy sikeresen v³grehajtott³ik a parancsot. F³ty³ltem rá³, hogy kit illet val³jj³ban a dics³s³g. Kiz³rr³lag az sz³m³-tott, hogy minim³lis vesztes³ggel meg³osztuk, ³s a leszedett g³ egyik³ben ott pusztult Yamamoto! Csak k³s³bb der³lt ki, hogy vele egy³tt t³rsf³n³ke, Ugaki tengernagy is odaveszett. A hivatalos jelent³s ugyan h³rom "Betty" ³s h³rom Zero lel³v³sr³l sz³lt, de a pil³ta³ik - akkor má³g nem l³v³n g³peikben fot³g³puska - egyike sem tudta sem meger³s³-teni, sem megc³folni az el³adottakat. A sz³zad m tagjai rá³ad³sul csak egyetlen f³stoszlopot l³ttak a dzsungel felett. A vez³rk³ban k³zben el³k³sz³-tett³ok a javaslat Mitchell ³s a "gyilkos raj" pil³ta³inak kit³ntet³s³re. M³-g ez zajlott, valamennyi³ket azonnal el³l³ptett³ok. Az akci³ azonban mindenk³ppen titokban akart³ik tartani, ez³rt arr³l semmif³le hivatalos k³zlem³nyt nem adtak ki. ³m a sajt³ Guadalcanal³ hazat³rá³k elejtett megjegy³sei nyom³n, szagot fogott. Egyik riporter³k s³rg³sen ³sz-Z³landra ut³ hogy tal³lkozzon a szabads³gra k³ld³tt Barberrel ³s Lanphierrel. Elk³sz³lt ³-r³s³ban c³lzott rá³, hogy kett³l³ hamarosan Kongresszusi Becs³let ³rdem³remmel fogj³ik kit³nteni Yamamoto admir³lis g³p³nek lel³v³s³ ³enged³lyeztet³sre leadott cikk nyomban Halsey asztal³ra ker³lt. A feld³h³ld³tt tengernagy rá³gt³n mag³hoz

rendelte a "bűnösséket". Miután rájuk zúdította nem éppen szegényes kórkódokból a legcifrább szidalmakat, szeméremkeltőre javasolta. Végül "retorzióként" Ák is ugyanazt a Haditengerészeti Árdemkeresztet kapták meg amit az akcióban résztvevő május 11 pilóta. Ráadásul a kő "fecsegő" sietve hazarendelték az USA-ba, és a háború alatt már nem is kerültek vissza a csendes-óceáni frontra. A japánok az 59 esztendő's, nagy tiszteletnek örvendő Yamamoto hátsó halálának tényleg csak május végén felelő tetteik kárpóztak. Amerikában kizárólag ezt követően, megjelenhetett meg az első róló cikk a technikailag bravórosan kivitelezett támadásról. Hiszen addig "hivatalosan" senki sem tudhatta, hogy kit is szíllított a megsemmisített bombavető. Mivel a bevetés az első részletes ábrás a hadgyeminisztérium első hivatalos közleménye egyaránt 1945 szeptemberében láttott napvilágot, az ellenség nem fogott gyanút és nem tiltóztatott a kádokon. Az amerikai felderítőes tehát a háború hátralévő éveire is biztosított a fégyveres erői számára a láposelányt.

De ki is valójában a lági győzelem?

A vita önyegében a bevetés napja áta tart. Barber hiába áttette a vasat, miután tényleg nem látt sem parancsnok, sem szíadtársaik közül senki. Ezért nem is támaszthaták alá egyikük verzióját sem. Barber ágyára maradt véletlenszerűen a háború végén szemben. Mivel a sajtó a háború végén a Lanphier-főle verziót közzétette melyet ráadásul a hivatalos közlemény is megerősített, a közéletbe az ő győzelmét vonult be Yamamoto lelévése. A vezérkarnál kálálásban sem szívesen bolygatták volna a dolgot, hiszen Lanphier apja a Pentagon egyik tanácsadója volt. Noha Mitchell árnagy már 1943-ban javasolta, hogy a lelévést - és a dicsőséget - osszák meg kettőjük között, arra csupán 1973-ban történtek meg az első lapok. A döntés végül 1983-ban szíletett amibe Lanphier "beleszáadt". A 339-es számad 1985-ás bajtársi találkozásán aztán kálálás dolog derült ki egy 10 évvel korábban forgatott dokumentumfilmből. A kálálás Zero-k egyik pilótája, bizonyos Yanagiya ármester tálálte a háborút, és elmondta, hogy az amerikaiak igazából nem három, hanem kő "Betty"-t láttak le, melyekben mindenki elpusztult. Viszont a kálálás hat Zero-jából egyet sem. Azt is hozzátette, hogy járt látt, amint az egyik áldő P-38 háttul látt a Yamamoto-t szíllított vezérbombázást, ami a találattoknál ángba borult és a dzsungelbe végződött. Ájabb lendület adott a kutatásnak. A lelévés helyén azonban zavargások történtek és a tervezett expedíciót lefőtték. A roncsot azonban 1945-től - felvétel szízeit kálál-tve a maradványokról - már éppen elegendő amerikai ausztrál és japán szakértő vizsgálta meg. A fókuszban és az első álllesztett jegyzőkönyvekben világgosan kiderült a roncsot kizárólag a farok irányjából becsapódott lállókekek nyomait lehetett felfedezni. Ez egyértelműen ellentmondott Lanphier jelentésének, a jobb oldalról intőzett támadásról. Mivel azonban 1988-ban meghalt, az USAF illetékes bizottsága - kegyeletből - az áta sem fosztotta meg ettől a győzelemtől. Forrás: www.hadakutjan.hu